

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE
Extrastat – robna razmjena s državama nečlanicama EU-a
za 2022.

Organizacijska jedinica: Služba statistike robne razmjene s inozemstvom

Priredila: Dubravka Drempeć

listopad 2023.

0. Osnovne informacije

- Svrha i predmet istraživanja

Važnost statistike robne razmjene s državama nečlanicama EU-a proizlazi iz važnosti koju ta djelatnost ima u gospodarstvu naše zemlje. Poštujući osnovne metodološke preporuke Statističkog ureda UN-a i Eurostata, Državni zavod za statistiku prikupljene podatke istraživanja Intrastat (robna razmjena s državama članicama EU-a) i Extrastat (robna razmjena s državama nečlanicama EU-a) statistički obrađuje i objavljuje kao jedinstveni podatak robne razmjene Republike Hrvatske s inozemstvom. Ta je statistika instrument primarne važnosti mnogim institucijama koje kreiraju gospodarsku politiku: omogućuje državnim tijelima da pripremaju multilateralne i bilateralne pregovore, poduzećima da istražuju tržište i definiraju svoj položaj na njemu, služi kao osnovni izvor informacija za izradu platne bilance i nacionalnih računa zemlje, za izračun bruto domaćeg proizvoda i za analizu gospodarskog ciklusa te pripada među najvažnija područja statistike. Ona daje informacije o smanjenju odnosno povećanju materijalnih resursa zemlje te o sudjelovanju naše zemlje u međunarodnoj podjeli rada; važan je dio statističke dokumentacijske osnove potrebne za praćenje gospodarskih kretanja zemlje i nužan element za izračunavanje sustava nacionalnih računa zemlje. Izvor podataka za statistiku robne razmjene s trećim zemljama, odnosno državama nečlanicama EU-a, jesu Jedinstvene carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske dobiva od Carinske uprave Republike Hrvatske kontrolirane Jedinstvene carinske deklaracije u obliku slogova.

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravni akti i drugi sporazumi

Pravna osnova za provođenje istraživanja Extrastat jest europsko zakonodavstvo za statistiku robne razmjene s trećim zemljama, Uredba (EU) 2019/2152 te Provedbene uredbe Komisije 2020/1197 i 2021/1225, Delegirana uredba (EU) 2021/1704, Zakon o provedbi carinskog zakonodavstva Europske unije (NN, br. 40/16.), Zakon o službenoj statistici (NN, br. 25/20.), Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2022. (NN, br. 42/22.), Zakon o carinskoj službi (NN, br. 68/13., 30/14., 115/16., 39/19. i 98/19.) i Pravilnik o popunjavanju Jedinstvene carinske deklaracije (NN, br. 65/19. i 136/20.).

- Sustav klasifikacija

Kombinirana nomenklatura 2022.

Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007

Geonomenklatura

Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija (SMTK, Rev. 4)

Glavne industrijske grupacije prema ekonomskoj namjeni, 2009.

Vrste trgovinskog posla

Vrste prometa

- Statistički pojmovi i definicije

Iskazuju se stvarno postignute vrijednosti u vrijeme zaključivanja poslova (faktorne vrijednosti) i preračunavaju se na temelju isporuke na hrvatskoj granici. Izvozne vrijednosti obračunane su prema paritetu fob. To znači da se faktorna vrijednost umanjuje za troškove prijevoza i druge troškove od hrvatske granice do mjesta isporuke u inozemstvu ako je ugovoreno da se roba isporučuje u inozemstvu. Ako je ugovoreno da se isporuka obavi u Republici Hrvatskoj, faktorna vrijednost uvećava se za troškove nastale od mjesta isporuke u Republici Hrvatskoj do hrvatske granice. Uvozne vrijednosti obračunane su prema paritetu cif. To znači da se faktorna vrijednost uvećava za troškove prijevoza i druge troškove od mjesta isporuke u inozemstvu do hrvatske granice ako je ugovoreno da se roba isporučuje u inozemstvu. Ako je ugovoreno da se roba isporučuje u Republici Hrvatskoj, faktorna vrijednost umanjuje se za troškove nastale od hrvatske granice do mjesta

isporuke u Republici Hrvatskoj. Službeni podaci robne razmjene s inozemstvom iskazuju se u nacionalnoj valuti, eurima i američkim dolarima. Pritom se iznosi u stranim valutama preračunavaju u kune, eure i američke dolare primjenom mjesečnih tečajnih lista određenih za izvještajni mjesec. Primjenjuje se srednji valutni tečaj Hrvatske narodne banke.

- **Statistička jedinica**

Svi poslovni subjekti koji ostvaruju robnu razmjenu s državama nečlanicama EU-a

- **Statistička populacija**

Poslovni subjekti iz Statističkoga poslovnog registra.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Glavni korisnici podataka jesu ministarstva i tijela državne uprave, Hrvatska gospodarska komora, financijske institucije (Hrvatska narodna banka, komercijalne banke), ekonomski analitičari, mediji, istraživači i studenti, gospodarstvenici, međunarodne institucije (UNSD i MMF) i interni korisnici Državnog zavoda za statistiku (Sektor makroekonomskih statistika, Sektor prostornih statistika – Služba proizvodnih i strukturnih statistika poljoprivrede te Služba statistike zaštite okoliša, energije i indikatora održivog razvoja).

1.1.1. Potrebe korisnika

Međunarodna trgovina važan je dio svjetskoga gospodarstva i stoga se mora na odgovarajući način statistički pratiti. Statistika robne razmjene s inozemstvom važan je izvor podataka o kretanju robnog izvoza i uvoza za mnoge korisnike koji kreiraju gospodarsku politiku: omogućuje državnim tijelima da pripremaju multilateralne i bilateralne pregovore, poduzećima da istražuju tržište i definiraju svoj položaj na njemu te služi kao osnovni izvor informacija za izradu platne bilance i nacionalnih računa zemlje, za izračun bruto domaćeg proizvoda i za analizu gospodarskog ciklusa.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

U travnju 2015. Državni zavod za statistiku drugi je put proveo Istraživanje o zadovoljstvu korisnika. Cilj istraživanja jest utvrđivanje zadovoljstva korisnika kvalitetom podataka i razinom usluge te utvrđivanje potreba korisnika. Istraživanje se provodilo na uzorku korisnika podataka Državnog zavoda za statistiku kombinacijom internetskoga i telefonskog anketiranja u razdoblju od 13. do 26. travnja 2015. Na anketu su odgovorila ukupno 952 korisnika. Što se tiče korištenja podataka prema području, odgovorilo je 799 korisnika, od kojih se podacima robne razmjene s inozemstvom koristi njih 22,0%. Gledajući ukupnu kvalitetu podataka (njihovu pravodobnost, dostupnost i usporedivost), korisnici su ocijenili podatke iz područja robne razmjene s inozemstvom prosječnom ocjenom 3,56.

1.2. Potpunost

Informacije su potpune i u skladu s konceptima i definicijama temeljenima na načelima Kodeksa prakse europske statistike, koji je određen Uredbom (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o europskoj statistici.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Pokazatelj se ne izračunava.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Nije raspoloživo.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2. Neuzoračka pogreška

Nije raspoloživo.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Nije raspoloživo.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Izveštajne jedinice često pogrešno klasificiraju robu te i količinu i vrijednost robe pri ispunjavanju Jedinствene carinske deklaracije. Utjecaj te pogreške vrlo je teško izmjeriti, ali se smatra da je glavni razlog za asimetriju u zrcalnoj statistici.

2.2.4. Pogreška neodgovora

Nije raspoloživo.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.7. Pogreška obrade

Popis pogrešaka sadržava identifikacijska polja zapisa koji nisu valjani (status valjanosti = isključeno ili status valjanosti = uključeno i oznaka ponovnog šifriranja = ponovo šifrirano), popraćena šiframa i objašnjenjima za pogreške valjanosti. Popis pogrešaka sadržava tok robe, izvještajno razdoblje, OIB, MRN, redni broj stavke, šifru pogreške i objašnjenje pogreške. Jedan zapis može imati nekoliko vrsta pogrešaka valjanosti. Stoga se jedan zapis može pojavljivati u nekoliko redaka na popisu pogrešaka

2.2.8. Stopa imputacije

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.9. Pogreška izbora modela

Nije raspoloživo.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Korisnici statističkih podataka obavještavaju se o revizijama (privremeni podaci, konačni podaci) na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

2.3.2. Praksa revizije podataka

Mjesečni podaci ispravljaju se sve dok se ne zaključi konačna obrada tekuće godine (sredinom sljedeće godine). Mjesečni podaci smatraju se privremenima sve do konačne obrade tekuće godine i objavljivanja konačnih podataka.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Prosječna veličina revizije

Statistika	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Napomena	Siječanj	Veljača	Ožujak	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Listopad	Studeni	Prosinac	Prosječno
				0,04	0,34	0,22	0,52	0,26	0,07	0,20	0,29	0,07	0,39	0,18	0,58	0,14

2.4. Desezoniranje

Nije primjenjivo.

3. Pravodobnost i poštivanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

Podaci se objavljuju 40 dana od kraja izvještajnog razdoblja (agregirani podaci) i 70 dana od kraja izvještajnog razdoblja (detaljni podaci).

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pravodobnost prvih rezultata je T + 40 dana.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata je T + 6 mjeseci.

3.2. Poštivanje rokova objavljivanja

Podaci se objavljuju na datum koji je unaprijed najavljen u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka te ne postoji raskorak između najavljenoga i stvarnog datuma objave podataka.

3.2.1. Poštivanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Vremenska određenost je 100% (svi podaci objavljuju se u vrijeme najavljeno u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka). Rezultati ovog istraživanja objavljeni su točno na datum najavljen u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka 2022.

4. Pristupačnost i jasnoća

Podaci se objavljuju u Priopćenjima VT-2022-1-1 i VT-2022-1-2, Statistici u nizu, Statističkim informacijama Republike Hrvatske, Hrvatskoj u brojkama i Bazi podataka robne razmjene s inozemstvom.

4.1. Priopćenja

"Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom"

4.2. Mrežna baza podataka

Baza podataka robne razmjene s inozemstvom u PC-Axisu

4.3. Pristup mikropodacima

Državni zavod za statistiku omogućuje znanstvenicima i znanstvenim organizacijama pristup povjerljivim statističkim podacima radi provođenja znanstvenoistraživačkih aktivnosti. Pristup takvim podacima uređen je u skladu s odredbama Pravilnika o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe (NN, br. 137/13.), poveznica: [Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe.pdf \(gov.hr\)](#), te u skladu s pravilima i internim procedurama kojima je namjena omogućiti primjenu načela statističke povjerljivosti.

Zahtjev za pristup povjerljivim statističkim podacima za znanstvene svrhe mogu podnijeti:

- istraživački subjekti – pravne osobe upisane u registar znanstvenih organizacija pri nadležnome registarskom tijelu u Republici Hrvatskoj, u skladu s posebnim propisima, ili pravne osobe koje se nalaze na popisu priznatih istraživačkih subjekata Europske komisije (Eurostata) koji provode statističke analize za znanstvene svrhe, u skladu s posebnim propisima EU-a
- samostalni istraživači – znanstvenici upisani u registar znanstvenika pri nadležnome registarskom tijelu u Republici Hrvatskoj, u skladu s posebnim propisima, koji samostalno podnose zahtjev za pristup povjerljivim podacima za znanstvene svrhe.

Zahtjeve za pristup povjerljivim statističkim podacima za znanstvene svrhe razmatra Odbor za statističku povjerljivost Državnog zavoda za statistiku.

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Metodološka objašnjenja objavljena su u Priopćenjima VT-2022-1-1 i VT-2022-1-2, Statistici u nizu i Bazi podataka robne razmjene s inozemstvom. Detaljniji opis primijenjene metodologije može se pronaći u izvještajima o kvaliteti objavljenima na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Koeficijent asimetričnosti u zrcalnim statistikama

Pokazatelj za statistiku robne razmjene nije se izračunavao u 2022.

5.2. Vremenska usporedivost

Podaci su usporedivi od 2013.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija u prosincu 2022. jest 114 mjeseci ili 9,5 godina.

Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Napomena	Siječanj	Veljača	Ožujak	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Listopad	Studeni	Prosinac
			103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Prvi prekid vremenske serije nastao je u 2007., kada je provedena revizija Nacionalne klasifikacije djelatnosti, a drugi je nastao pridruživanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji, 1. srpnja 2013., otkad se statistički podaci o robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom dobivaju iz dva različita izvora: obrasca za statistiku robne razmjene između država članica EU-a (Intrastat) i Jedinstvene carinske deklaracije za statistiku robne razmjene s državama nečlanicama EU-a (Extrastat).

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj se ne izračunava.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se ne izračunava.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenjiv.

6. Trošak i opterećenje

6.1. Trošak

Prikupljanje podataka za Extrastat u nadležnosti je Carinske uprave Republike Hrvatske, dok su proizvodnja i diseminacija podataka u nadležnosti Državnog zavoda za statistiku. U proizvodnji podataka za Extrastat sudjeluju dva-tri zaposlenika.

6.2. Opterećenje

Nema dodatnog opterećenja izvještajnih jedinica jer je riječ o administrativnom izvoru podataka.